

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1940. Št. 5-6.

Posamezna številka 1 Din.

Naša obljuba

Pri zadnjem shodu obeh ženskih Marijinih družb v Kranju 19. maja, ko smo obhajali svetovni kongregacijski dan, sem omenil, da bi bilo lepo, ko bi naša župnija napravila v teh časih obljubo, da bo sezidala na starem pokopališču cerkev v čast Kraljici miru, če bi nas Bog obvaroval strahot vojne.

Če smo odkriti sami sebi, moramo priznati, da se nam v sedanjih razmerah v naši državi še najboljše godi. Slovani imamo pač tudi svoj poseben izvorni greh, da ne znamo sami sebe ceniti in vidimo lepo vse bolj drugod. Domače je našim ljudem vse za nič. Ko bi pa naši ljudje šli malo čez mejo pogledat drugam, bi pa videli, kako je drugod. Lani je prišel neki nemški državljani k nam, pa je imenoval našo deželo „ein gottgesegnetes Land“ — od Boga blagoslovljeno deželo!

Res je pa tudi, da se po vseh državah okrog Jugoslavije zbirajo temni oblaki in da je končno tudi možno, da svetovni požar poseže tudi preko naših meja. Nobena država ni danes popolnoma zavarovana pred njim. Če katera država upravičeno upa, da bo ostala v miru, potem je pač to Jugoslavija, vendar tudi nad nas kar čez noč lahko pridri kaka vihra, ki bi nam ne bila zaželjena.

Danes, kakor beremo, iščejo Francozi pomoči v molitvi in pri Bogu. Ko bi bili prej bolj verni, bi ne bilo tam ljudske fronte in marksizma, ki je spravil Francijo na rob propada in končno v vojno. Odpad velikega dela francoskega naroda od Boga, se nad to državo strašno maščuje. Mislim, da tudi za nas velja: Bolje je pred nesrečo iskati pomoči pri Bogu s pokoro in molitvijo, kakor se obračati šele takrat k njemu, in človeku že teče voda v grlo. V globoki veri, s pookornim srcem in zaupanjem v Boga, prosimo za mir in — prejeli ga bomo.

Na dan prvega sv. obhajila 19. maja sem v cerkvi gledal te prelepe vrste naše mladine, ko je prvič stopala bela in nedolžna k sv. obhajilu. Sedaj kakor angeli! Kaj bo z njimi čez 10- dvajset let? Koliko jih bo ohranilo vero in nedolžnost? Koliko nedolžnega bellega cvetja pomori slana greha, strasti in zapeljavanja. Poteptano in v blato vrženo cvetje mladosti je najbolj žalosten prizor iz človeškega življenja...

In še ena misel mi je prišla: Koliko takih nedolžnih otrok danes v vojskujočih se državah trepeta v strahu in grozi na bojiščih! Koliko jih umira pod razvalinami mest in vasi, koliko jih joka v strašnih mukah, koliko jih leži ranjenih, koliko jih trepeta za usodo svojih očetov in bratov, koliko jih že danes žaluje kot sirote za svojimi očeti...

O Bog, obvari nas teh grozot!

In pri sv. obhajilu mi je prišlo na misel, da bi morda sezidali obljubljeni cerkev na čast Kraljici miru na starem pokopališču, ki bi služila pred vsem za to, da bi imela naša šolska mladina tam svojo službo božjo in bi bilo zelo ustrezno tudi potrebam Kriškega predmestja. Kaj če bi sedaj napravili tako obljubo, da bomo sezidali tako cerkev, če nas Bog obvaruje grozot vojne?!

Nikakor nočem usiljevati svojega mnenja v tem oziru. Jaz bi rad videl, če bi se uresničila ta zamisel, toda tako obljubo bi napravili le, če bi bila za njo večina kranjske župnije.

To misel torej predlagam v pretres vsej župniji. Če bi se pokazalo, da je velika večina župljanov za to, potem bi Marijine družbe šle od hiše do hiše in bi vsak pismeno podal obljubo, koliko bi prispeval v slučaju, da nas Bog obvaruje vojne, v ta namen. Potem bi videli, če bi bilo dovolj obljubljenega denarja, pa bi napravila slovesno vsa župnija tako obljubo, da bi sezidala cerkev na čast Kraljici miru.

Torej kranjski župljani, kaj pravite k temu?

Samomorilna epidemija

V kranjski župniji smo imeli letos v teku treh mesecev 5 samomorov in en poizkus samomora. To je pač nad vse žalosten rekord, s katerim se ne more ponasati najbrž nobena župnija v škofiji. Ta tragični pojav pa nam odkriva, da mora biti nekaj gnilega v naših družabnih razmerah.

Vsi samomorilci so bili mladi ljudje 22, 24, 25, 26 in 30 let stari, poizkus samomora pa je napravil mlad poba, komaj 16 let star! In to vse v teku treh mesecev. Pri vseh samomorih je bil vzrok, bližnji ali daljni, takozvana „ljubezen“. Eden je zahajal ves teden v gostilno k natararici, ko mu je ta ušla, je skočil v Savo in utonil. Dva sta skupno pila strup, dva sta se v ljubezni ustrelila, oba para pa sta zapustila pismi, da naj ju pokopljejo v skupni grob. Šestnajstletni poba pa je pil strupeno pijačo, ker ni marala imeti z njim nikakih zvez poštna deklica.

Samomor je po katoliški morali velik zločin in greh in zato katoliška cerkev prepoveduje cerkveni pogreb onim, ki so si z naklepom, prostovoljno in pri zavesti sami vzeli življenje, če niso dali pred smrtjo kakega znaka, da se kesajo.

Kadar pride do kakega slučaja samomora, se vsak župnik zelo ustraši, predvsem v skrbi za dušo samomorilca, pa tudi radi težav, ki vedno nastanejo radi pogreba. Župnik mora postopati po svoji vesti in po

predpisih, sorodniki pa na vse načine skušajo doseči, da bi bil njihov človek — samomorilec, cerkveno pokopan. Seveda so vsega usmiljenja vredni sorodniki pokojnika. Razumljivo je, da se prizadevajo, da bi dosegli za svojega sorodnika cerkveni pogreb. Tega jim nihče zameriti ne more. To pa ni prav, če skušajo doseči cerkveni pogreb z grožnjami, z nasiljem, z izstopom iz katoliške cerkve, z namigavanjem, da bodo poklicali drugoverskega duhovnika k pogrebu itd. Čudno je to, da se včasih zgodi, da posebno taki ljudje na vse načine pritiskajo za cerkveni pogreb, katerim drugače versko življenje ni kaj posebno pri srcu. Čudno je človeško srce! Kjer ni globoke vere, tam je večja skrb za zunanji pomp, kakor za dušo...

Skoro pri vsakem takem slučaju, posebno če izvrši samomor kak človek iz takozvanih boljših krogov, pride župnik v velike težave. Ljudje kar nočejo razumeti, da mora duhovnik delati po svoji vesti. Če ni samomorilec dal pred smrtjo nobenega znaka, da se kesa, potem ne sme župnik dovoliti cerkvenega pogreba, razen če proglasi zdravnik pokojnika za abnormalnega, oziroma takega, da ni popolnoma odgovoren za svoja dejanja... In danes dobe sorodniki že skoro pri vsakem takem slučaju od tega ali drugega zdravnika spričevalo, da pokojni samomorilec ni bil pri taki pameti, da bi bil popolnoma odgovoren za svoje dejanje...

Vesten zdravnik, ki se zaveda odgovornosti pred vestjo, Bogom in zakonom, more dati tako spričevalo le v tem slučaju, če je resnično utemeljena sodba, da je bil samomorilec v takem abnormalnem duševnem stanju, da ni bil svoboden v svojem dejanju in se mu odgovornost za samomor ne more pripisovati v polnem obsegu.

Dejstvo je, da se med samomorilci najde vsaj nekaj takih, ki so svoj korak napravili v takem duševnem stanju, da niso bili odgovorni za svoje dejanje. Posebno v današnjih časih je vedno več ljudi živčno razrvanih, abnormalnih, ki jih njih bolezen nekako sili v samomor, tako, da niso več popolnoma svobodni v presoji pri svojem odločevanju.

Da pa more zdravnik tako bolno dušno stanje uradno ugotoviti in napisati zato potrebno spričevalo, mora imeti zato pač tehtne razloge! Zdravnik mora predvsem poznati sam samomorilca kot svojega bivšega pacienta tako, da more z mirno vestjo podati tako izpričevalo, da ni popolnoma odgovoren za svoja dejanja. Možno je pa tudi, da zdravnik na podlagi izjav drugih zdravnikov ali pa vestnih in zanesljivih prič ugotovi pri samomorilcu tako duševno razkrojnost, da more podati na podlagi tega objektivno spričevalo.

Vesten zdravnik mora v tem slučaju izdati spričevalo s tako vestnostjo in verodostojnostjo, kakor bi moral pričati o svojem pacientu pred sodiščem, če bi bil samomorilec živ.

Če stoji pred sodiščem kak obtoženec, ki bi moral biti kaznovan, pa nastopi neredko njegov advokat s trditvijo, da je njegov klient duševno abnormalen in radi tega tudi neodgovoren za svoje dejanje in kot tak tudi ne more biti kaznovan. V tem slučaju pozove sodišče zdravnike specialiste, da preiščejo duševno stanje obtoženca. In ti zdravniki so po vesti in državnem zakonu ter tudi pod službeno prisego dolžni podati spričevalo o duševnem stanju obtoženca objektivno, brez ozira na desno ali levo, brez ozira na sorodnike, brez ozira na to, kdo je obtoženec. Če bi kak zdravnik namenoma ali brez tehtnega razloga proglasil kakega obtoženca za abnormalnega samo radi tega,

da ga reši kazni, bi prišel sam zdravnik upravičeno pred kazensko sodišče.

Tako, kakor bi postopal zdravnik pred sodiščem, mora po vesti in dolžnosti postopati tudi v slučaju samomora, ko gre za spričevalo o samomorilčevi odgovornosti.

Vzemimo, da bi stal samomorilec pred nekaj tedni pred svojim samomorom pred sodiščem. Ali bi mogel tam isti zdravnik o istem človeku podati uradno spričevalo, da je abnormalen in neodgovoren za svoje dejanje? Če bi zdravnik pred sodiščem o še živčem ne smel in ne mogel podati take izjave, bi je tudi ne smel podati za cerkveno oblast, ko je treba razsojati o tem ali je samomorilec izvršil samomor s prevdankom pri popolni odgovornosti ali ne.

Za vse samomorilce v kranjski župniji zadnjih 12 let so prinesli sorodniki taka spričevala od zdravnikov, da so storili svoje dejanje v takem stanju, v katerem niso bili popolnoma odgovorni za svoje dejanje, radi tega je bil dovoljen cerkveni pogreb.

Kaj, če bi bil kdo tem nesrečnim ljudem kak mesec pred samomorom to očital, kar so sedaj zdravniki uradno trdili v svojih izpričevalih, da niso popolnoma odgovorni za svoja dejanja? Verjetno bi bil vsak izmed njih vsakega tožil pri sodišču, radi razžaljenja časti. Poklican bi bil zdravnik, da bi podal spričevalo, ali je dotični popolnoma normalen in da se mu dela krivica in jemlje čast, če mu kdo očita abnormalnost. Kako spričevalo bi takrat podal isti zdravnik o istem človeku!

Ne bom imenoval ne kraja, ne osebe. Seveda se to ni zgodilo v Kranju. Živel je velik naprednjak, ki je smatral, da je to „napredno,“ da človek nič ne veruje, ali da vsaj ne živi po veri. Neredko se je izražal o veri in duhovnikih posmehljivo. Vse to mu je bilo nazadnjaško. Pa kakor vsak človek, je tudi ta moral umreti. Bil je pa dosleden v svojem življenju in svoji smrti. Duhovniki so prihajali, mu prigovarjali, naj bi se dal prevideti pred smrtjo. Toda on je vse odločno odklanjal. Bil je olikan mož, lepo je duhovnika sprejemal, a o kakih zakramentih ni hotel ničesar slišati. Ostal je do zadnjega pri svojem stališču. Ko je umrl, ja pač moral župnik odkloniti v smislu cerkvenih zakonov cerkveni pogreb. Toda kmalu na to prinesejo sorodniki pokojnika zdravniško spričevalo, da je bil pokojni duševno neuravnovešen in takega duševnega ustroja, da ni bil odgovoren za svoja dejanja. Oh, ti ubogi „naprednjak“! Ko bi ti bil kdo pred tvojo smrtjo kaj takega očital, da nisi prav pri zdravi pameti, kako bi bila užaljena tvoja naprednost. Da so ti mogli oskrbeti zvonjenje, duhovnika pri pogrebu in blagoslovljeno zemljo, so te morali proglasiti za abnormalnega človeka.

Ali bi dotični zdravnik, ki je podal za tega človeka tako zdravniško spričevalo, da ni povsem v redu bilo njegovo duševno življenje, bil isto pričal tudi pred sodiščem kakih par tednov pred smrtjo dotičnega pacienta? Če bi ne bil v stanu pred sodiščem isto pričati ali napisati, potem je bilo njegovo spričevalo pravi humbug!

Slabi študentje so vedno radi „špricali“. V naših časih so zahtevali profesorji od sumljivih učencev zdravniško spričevalo, da je študent bolan in opravičen izostajati od šolskega pouka. No v Ljubljani smo študentje poznali takega zdravnika, prijatelja študentov, bolj prijatelja pokvarjenih študentov, ki je napisal vse, kar si hotel, na zdravniško spričevalo. Študenta je že kar pri vratih vprašal: „No, kaj naj pa na-

pišem, da vam je „falilo“? Seveda je potem moral profesor razrednik na podlagi zdravnikovega spričevala opravičiti neopravičene ure. Ker se študent ni hotel učiti, ali je pa krogal, pa se je bal v šolo, pa je moral na pomoč zdravnik prijatelj pokvarjenih študentov, ki je napravil uradno zdravniško spričevalo o taki bolezni, ki je študenta tako „mučila“, da mu je bilo nemogoče v šolo...

Ali je tak prijatelj študentov, kaj koristil dijaku? Nasprotno! Ne vem, če je še danes kaj takih zdravnikov, „študentovskih prijateljev“! Tudi tega nikakor nočem trditi, da bi kak zdravnik napravil svoje spričevalo o odgovornosti samomorilca kar brez podlage, brez tehtne utemeljitve, brez določenih simptomov o duševni abnormalnosti. Čudno se mi pa vsekakor zdi, da zdravnik napravi tako zdravniško spričevalo o samomorilcu, ki ga nikdar prej niti videl ni v svojem življenju. Tak zdravnik mora biti pa res izreden specialist za duševne abnormalnosti, da more po smrti človeka, ki ga ni nikdar prej ne preiskoval in nikdar ne videl, zapisati o njem zdravniško spričevalo za uradno uporabo, da je bil dotični neodgovoren za svoje dejanje...

Če bi zdravnik napravljal taka spričevala, ki ne bi odgovarjala dejanskemu stanju o abnormalnosti, bi bila to velika krivica za one, katerih sorodniki ne morejo ali ne znajo izposlovati takih spričeval.

Pri vsakem samomorilnem slučaju se v župni pisarni razvija nad vse težka, mučna debata. Sorodniki prosijo za cerkveni pogreb. Župnik ga ne sme dovoliti, če je pošten in vesten! Župnik, ki bi dovolil cerkveni pogreb samomorilcu, ki je gotovo izvršil dejanje s prevdarkom, bi grešil in bi moral biti kaznovan od cerkvene oblasti. Torej župnik po svoji vesti tega dovoliti ne more. Pa pridejo s pritiskom: „Tega in tega in vse ste cerkveno pokopali, samo našega ne. To je krivica!“

Res je krivica, toda mi duhovniki je ne delamo. Župnik ne more nič za to, če eden prinese spričevalo od zdravnika, drugi bi ga pa ne dobil!

Res bi bila to krivica! Dva napravita enako delo, z isto odgovornostjo. Za enega bi sorodniki dobili od zdravnika spričevalo, da je bil normalen, za drugega pa takega spričevala ne bi mogli prinesiti! Že radi tega so dolžni zdravniki dajati v teh slučajih vestna spričevala, da ne bi prišlo do krivic, da bi n. pr. reveži samomorilci bili pokopani necerkveno, bogati pa cerkveno. Župnik se pač mora ozirati na zdravniško spričevalo. Njegova stvar ni, da bi presojal o duševnih boleznih, ki povzročajo, da bolnik ni bil odgovoren za svoje dejanje. To je zadeva zdravnika. Če bi zdravniki torej po vesti in objektivno ne dajali spričeval, bi to moglo povzročiti velike krivice. Za vse mora biti enaka mera: za reveže in bogate, za učene in neučene, za napredne in nenapredne...

Seveda, če bi pa župnik na podlagi dejstev mogel sklepati, da zdravniško spričevalo nima resne podlage, da je podobno bolj spričevalom onih zdravnikov, ko so z napačnimi spričevali podpirali dijake — „špicarje“, potem bi pač moral župnik tako spričevalo odkloniti in ne dovoliti cerkvenega pogreba.

V naših slučajih je bil vsem samomorilcem dovoljen cerkveni pogreb na podlagi zdravniških spričeval. Nikakor ne morem dvomiti v objektivnost teh izjav. Odlični zdravniki so gotovo izdali svoje izjave na podlagi lastnega opazovanja ali pa na podlagi resnih in objektivnih prič.

Če so zdravniška spričevala o duševnem stanju samomorilcev izdana vestno in na podlagi gotovih simptomov, potem je pa za vso našo javnost podano mučno dejstvo, da se zadnje čase med našim narodom pojavljajo v vedno večjem številu duševne abnormalnosti, duševne depresije, pretresi možganov, ki kvarno vplivajo na duševnost ljudi.

Prav bi bilo, če bi nam naši zdravniki o priliki takih spričeval in dogodkov podali nekaj svaril in opominov, kako se je treba varovati vsega, kar vodi v tako duševno depresijo, melanholijo in pretrese možganov.

Na podlagi zdravniških spričeval bi se moglo nekako generalizirati, da se duševne abnormalnosti kaj rade pojavljajo v družabnih krogih, ki se versko ne udeležujejo, ki jih ni videti pri zakramentih, ki ob nedeljah „molijo“ Boga rajši v naravi, kakor v cerkvi pri sv. maši. Posebno pa je nevarna bolezen — zaljubljenost. Če mi duhovniki pridigujemo proti grešnim znanjem in proti takim znanjem, kjer ni upanja na poroko, nas kaj radi označujejo za nemoderne in nazadnjake. Morda bi bilo prav, če bi zdravniki na podlagi gotovih opazovanj poučili našo mladino, da je zaljubljenost, ki išče samotnih sestankov, celo po gotovih beznicah ali gozdovih, zelo nevarna bolezen, ki človeku jemlje razsodnost, ga napravi za abnormalnega in ga lahko privede do samomora. Koliko takih abnormalnih ljudi srečavamo lahko vsak dan po mestu in okolici. Pred kratkim sem šel pozno zvečer iz Šmartne domov čez savski most po Jelenovem klancu in Mest. trgu. Kaj vse sem videl! Pred hotelom „Unionom“ celo družbo mladih parov, že precej vinjenih. Na Jelenovem klancu sem opazil dva parčka, ki sta neženirano in strastno izkazovala svojo „ljubezen“. Iz par lokalov se je slišala godba in so se sukali mladi parčki v plesu. Na Mestnem trgu sem opazil več mladih deklet v spremstvu nedoraslih fantov samih, pozno zvečer.

Pred dnevi mi je pošten in resen mož pripovedoval gorostasne stvari, ki jih je videl v čirčiškem gozdu, onstran pokopališča. Ne upam si tega zapisati, kar mi je pravil...

Slovenska mladina, kam drviš?

Zaljubljenost je v človeškem rodu vedno bila in bo. Ni pa treba, da bi ta ljubezen rodila „nesrečne ljubezni“, da bi propadala naša mladina. Kjer vladata morala, poštenost, olika in vsaj nekaj samospoštovanja, tam ne hodijo mlada dekleta sama pozno v noč s fantom po temnih kotih, se ne vlačijo po samotnih gozdovih in tudi ne po hotelih in beznicah, kjer nepošteni gostilničarji in hotelirji nudijo separe sobe...

In naši starši, kje so ti? Kaj rečejo k temu? Ali nimajo nič vesti, ali pa nič moči!

So starši, ki mirno gledajo, kako se nezrela mladina, prava otročad, igra zaljubljenca, pa jih puste same fante in dekleta letati okrog po planinah, pozno v noč, po samotnih kopališčih, po raznih zabavnih lokalih, h kino-predstavam dvomljive vrednosti, dovoljujejo, da nezrela mladina vse bere in se tako zastruplja... Sadovi se prej ali slej pokažejo; bridki sadovi za take starše, toda kesanje je vedno — prepozno. Po toči zvoniti ne pomaga.

So starši, ki jim je glede hčera poglobljena skrb le ta, da hitro dobe fanta in da se poroče in radi tega kaj radi zatisnejo eno oko ali pa celo obe očesi, ko drvi mladina v greh. „Saj se bosta vzela“, to je vsakdanji izgovor. Po večini se taki ne vzamejo. Če pa pride do poroke, potem se iz takih prezgodnjih, nezrelh znanj rode po večini nesrečni zakoni.

Na drugi strani pa imamo med nami tudi dobre in skrbne starše, ki se trudijo, da bi svojo mladino ohranili pošteno, toda neredko razmeram niso kos. Takozvana moderna mladina se kaj hitro in prehitro osamosvoji, dobi v roko denar v tovarni že v zgodnji mladosti in potem misli, da sedaj ne potrebuje več vzgoje, ne svarila in vodila. Zaman so opomini staršev. Njih otroci drve za drugimi in ne upoštevajo četrte božje zapovedi, zato pa tudi sreče — ni. Koliko bridkosti povzroče danes otroci dobrim staršem! Ta mladina nima tudi nič več srca. Koliko pretoče dobre matere solz, koliko težkih dni, skrbi in bridkosti, pa na vse to se otroci nič ne ozirajo! Brez srca so. Končno zapuste svoje starše, ki preveč pridigujejo, da so bolj svobodni. Vedno več svobode. Končno pripelje ta svoboda v nesrečo, gorje in neredko v — prezgodnji grob.

Mislím, da imajo naši zdravniki nekaj tudi prav, ko nesrečni mladini, ki je zapravila svoje življenje, izstavljajo tako radi spričevala, da je bila abnormalna. Res je, ozračje, v katerem živi naša mladina, je abnormalno. Iz tega ozračja izhaja tudi zmešana mladina, porajajo se nesrečne ljubezni, nesrečna in oskrunjena dekleta, osramočene in zapuščene nezakonske matere, nesrečni zakoni, ločitve zakonov, izstopi iz katoliške cerkve in končno nesrečen zaključek življenja in samomor.

Nikakor nočem trditi, da bi bilo vse to pri nesrečnih mladih ljudeh, ki so pred kratkim končali sami svoje mlado življenje. Kaj jih je gnalo v ta tragičen konec, to ve Bog, ki bo sam sodnik. Mi ne presoajamo in ne obsojajmo. Toda taki nad vse nesrečni slučaji naj bodo vsej naši mladini in vsem staršem resno svarilo pred „abnormalnostmi“ sedanjega življenja...

Birma v Kranju

Prihod g. knezoškofa v Kranj in birmovanje se je vršilo po programu, kakor je bil objavljen v zadnji številki „Kranjskega zvona“. Sprejem g. škofa se je vršil pred občinsko hišo na Mestnem trgu. K sprejemu so prišli predstavniki vseh oblasti v Kranju, meščanska in ljudska šola, pa tudi mnogo dijakov kranjske gimnazije in veliko vernikov. Poleg zastopnikov oblasti so g. škofa pozdravili tudi zastopniki naših kulturnih, verskih in karitativnih organizacij. K sprejemu je prišla polnoštevilno tudi četa kranjskih gasilcev. V soboto je priredilo Prosvetno društvo prevzvišenemu podoknico, pri kateri je zapel pevski zbor tri pesmi. Birma se je 28. aprila izvršila lepo v redu. Birmancev je bilo vseh skupaj v Kranju 747 in sicer domačih 545, iz Šmartna 66, iz Križev 34, iz Predoselj 25, iz Škofje Loke 11, Cerklje pri Kranju so poslale 4, Podbrezje 4, Naklo 6, Šenčur 7, Mavčiče 3, Šmartno pod Šmarno goro 2 in še druge župnije. V Kranj so prišli k birmi otroci iz 38 raznih župnij. Iz kranjske župnije gre vsako leto več otrok k sv. birmi v Ljubljano, zato je kakih 300 kranjskih otrok bilo že drugod pri sv. birmi. V soboto so prezvišeni obiskali tudi podružnico na Primskovem, kjer so vaščani napravili prisrčen sprejem. Škof so obiskali vse razrede vseh ljudskih šol, večino razredov na meščanski šoli in en razred na gimnaziji. Mladina je pokazala, da verouk kar dobro zna.

Pri birmi so prejeli birmanci spominske podobice, ki naj jih ali sami ali starši dopolnijo s tem, da napišejo z adaj med tiskano besedilo datum birme in pa svoje ime, da bodo imeli tako pri sebi vedno spomin

na sv. birmo, da ne bodo nikdar pozabili, kdaj so prejeli ta zakrament.

Prvo sveto obhajilo v Kranju in na Primskovem

Prvo sveto obhajilo se je slovesno praznovalo v Kranju v nedeljo 19. maja, na Primskovem pa 2. junila. Obojna slovesnost je bila prav prisrčna in ob veliki udeležbi vernikov.

V Kranju je bilo 140 prvoobhajancev. Ob slovesnem pritrkavanju je šel nežni sprevod skozi špalir bele oblečenih deklic in mnogoštevilnih gledalcev iz župnišča v cerkev, kjer je bil otrokom pripravljen prostor v okrašenih klopeh. Pel je mladinski zbor dekliške šole pod vodstvom g. upravitelja Potočnika in g. učitelja Rojine, čigar hčerka nas je med obhajilom iznenadila z ljubkim samospevom. — Marsikatero oko se je orosilo ob pogledu na nedolžne otroke, posebno ob glasni in pogumni ponovitvi krstne obljuje med cerkvenim govorom. Pa tudi marsikatero bolj trdo srce se ob taki priliki otaja, da spet začuti, kje je prvi mir in prava sreča, kakor je bilo rečeno v govoru.

Po cerkvenem opravilu je bila pogostitev otrok v dvorani Ljudskega doma, ki so jo skrbno pripravila dekleta Marijine družbe. Prvoobhajanci so bili vidno razveseljeni. Nekateri so tudi nastopili z deklamacijami, ki so izražale nepopisno srečo na ta najlepši dan.

Pri vsej prireditvi je lepo sodelovalo tudi učiteljstvo, ki je skrbelo za red, da so se otroci prav vzgledno vedli.

Zvečer so bile mladinske šmarnice, pri katerih so belo oblečeni prvoobhajanci delali špalir ob prenosu Najsvetejšega, ostala mladina pa je pela vse pesmi in odpeve pri litanijah.

Naj bo izrečena zahvala vsem, ki so pomagali pri slovesnosti, saj je prav, da ostane prvoobhajancem ta dan v najlepšem spominu.

Nepozaben bo za vse Primskovljane letošnji dan prvega sv. obhajila. Vršilo se je dne 2. junija v prijazni cerkvi na Primskovem. Prvoobhajancev je bilo 48. Pred Prosvetnim domom so se zbrali in potem odšli v cerkev, kjer jih je že pozdravljala otroški pevski zbor, ki je pod vodstvom ge. Martine Bidovčeve res lepo prepeval primerne pesmi. Sv. mašo je opravil g. Rafko Fabiani. Marsikomu se je orosilo oko, ko je gledal vrste otrok, kako so z vso otroško pobožnostjo prihajali in odhajali od sv. obhajila obenem s spremeljajočimi deklicami. Lepo in zbrano so tudi odmolili pred in poobhajilne molitve s posebno prošnjo za mir. Nato so odšli v Prosvetni dom, kjer so požrtvovalna dekleta primskovskega dekliškega krožka pripravila prvoobhajancem kar bogat zajtrk. Sledila je kot v proslavo tega najlepšega dne krasna igrice, katere glavna vsebina je v tem, kako mala prvoobhajanka Marjanica izprosi vprav za dan svojega prvega sv. obhajila spreobrnjenje svojemu brezvernemu očetu. — Prav občuteno sta tudi prvoobhajanec Janez in prvoobhajanka Marjanica povedala, kako sta srečna sedaj po prvem sv. obhajilu. — Da je ta dan bil tako nepozabno lep, je v veliki meri zasluga učiteljstva primskovske šole in mu bodi zato še enkrat izrečena prisrčna hvala za vse. — Prav tako prisrčna hvala tudi članicam dekliškega krožka za vse delo, hvala pa tudi vsem številnim dobrotnikom za darove in pomoč. — Bog daj, da bi bilo prihodnje leto spet tako lepo.

Župnija Kranj

OZNANILA ZA JUNIJ:

2. Nedelja sv. Kancijana, ob 6. in 10.30 sv. maša z dvema blagoslovoma, ob poli 11. slovesna peta sv. maša. Popoldne ura molitve in slovesne pete litanije presv. Srca Jezusovega. Dopoldne in popoldne pri opravljenih je darovanje za cerkev.

7. Prvi petek v mesecu, sv. maša ob 6. pred izpostavljenim sv. R. T.

9. IV. nedelja po bink., služba božja po navadi, popoldne ob poli treh kršč. nauk in litanije presv. Srca Jezusovega, po litanijah je shod za žensko Mar. dr.

13. Sv. Anton Pad., ob 6. soseskina sv. m. na Rupi.

16. V. nedelja po bink., služba božja po navadi. Popoldne shod za III. red.

20. Celodnevno češčenje sv. R. T. v marijaniški kapeli; ob 6. se izpostavi Najsvetejše, nato litanije presv. Sr. J. in sv. maša, nato bodo sv. maše v Marijanišču ob 7., 8. in 10. uri. V župni cerkvi bo ta dan sv. maša le ob 6. zjutraj, druge odpadejo.

Uro molitve molijo: Od 1. do 2. III. red, od 2. do 3. žene, od 3. do 4. dekleta, od 4. do 5. moški ob 5. pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega z zahvalno pesmijo.

21. Sv. Alojzij.

23. VI. nedelja po bink., služba božja po navadi.

28. Vidov dan, ob 9. uri slovesna peta črna sv. maša za vse, ki so padli za vero in domovino.

29. Sv. Peter in Pavel, zapovedan praznik, ob 6. in 10.30 sv. maša z blagoslovom, ob 10.30 peta sv. maša.

30. VII. nedelja po bink., služba božja po navadi.

POROČENI PARI:

Finžgar Franc, čevljarški pomočnik, Kranj, Blejska 1 in Suhadolnik Ivana, tov. delavka, Struževo 51, poročena 24. marca.

Štiglic Viljem, tekstilni tehnik, Kranj, Bleiweisova 29 in Klemenc Vida, privatna uradnica, Kranj, Jezerška 15, poročena 25. marca.

Fabijan Leopold, priv. uradnik, Zagorje ob Savi in Grum Ivana, poslovodkinja, Kranj, Klanec 78, poročena 24. marca v Celju.

Torkar Vladimir, trgovski poslovodja, Kranj, Kokrški breg 2 in Kralj Antonija, kuharica, Kranj, Stara cesta 9, poročena 30. marca.

Filipivič Ivan, tkalski mojster, Kranj, Bleiweisova 18 in Česen Marija, delavka, Kranj, Tavčarjeva 2, poročena 6. aprila.

Zupanc-Rechberger Peter, posestnik, Primskovo 14 in Kozjek Ana, hči posestnika, Čirčiče 21, por. 7. apr.

Kopač Franc, tesar, Žiri in Derlink Ana, kuharica, Kranj, Poljska pot 11, poročena 14. aprila.

Oman Valentin, delavec, Kranj, Mencingerjev 2 in Gasser Marija, šivilja, Primskovo, poročena 14. apr.

Stare Ostoj, ing., Ljubljana, Dvořakova 13 in Benedik Nežka, zasebnica Kranj, Tavčarjeva 3, poročena 3. aprila v Bohinju.

Boštjančič Martin, predilec, Kranj, Bleiweisova 14 in Judež Amalija, služkinja, Primskovo 161, poročena 21. aprila.

Rozman Janez, sin zemljaka, Breg—Preddvor in Šifrer Marija, pos. hči, Primskovo 40, poročena 22. apr.

Rebolj Franc, posestnik, Kranj, Ljubljanska 1 in Knežič Antonija, šivilja, Primskovo 72, poročena 2. 5.

Detiček Friderik, trgovski sotrudnik, Primskovo 151 in Čuk Marija, šivilja, Klanec 68, poročena 5. 5.

Ramoveš Franc, delavec, Trata nad Škofjo Loko in Zorman Palmira, delavka, Struževo 48, poročena 5. 5.

Režun Albin, slikar, Primskovo 168 in Weisseisen Viktorija, frizerka, Kranj, Puharjeva 2, poročena 5. 5.

Zupan Jožef, čevljar, Sebenje — Križe in Žnidaršič Kristina, tov. delavka, Struževo 39, poročena 28. maja na Bučki.

Kozjek Egidij, tov. delavec, Šmarjetna gora 26 in Zupan Marija, tov. delavka, Primskovo 186, poročena 12. maja.

MRLIŠKA KRONIKA:

Šimunac Ana, vdova, umrla 2. aprila, stara 37 let.

Zorman Marijana, vdova, umrla 10. 4., stara 58 let.

Romšak Ivana, žena orožnika v pokoju, umrla 21. aprila, stara 55 let.

Gorjanc Marija, vdova, umrla 27. apr., stara 76 let.

Podlipnik Matilda, nezak. hči delavke, umrla 30. 4.

Mejač Franc, ključavničar, umrl 7. 5. star 45 let.

Prax Franc, tkalski mojster, umrl 5. 5. star 22 let.

Stanič Stanislava, zasebna urad., umrla 5. maja stara 26 let.

Završnik Alojzija, zasebnica, umrla 9. maja, stara 83 let.

Benedik Marija, vdova, umrla 15. 5., stara 70 let.

Cvenkelj Anton, čevljar, umrl 13. 5. star 25 let.

Kunselj Silvestra, tov. delavka, umrla 13. maja stara 30 let.

Polak Stanislav, tovarnar, umrl 23. 5., star 46 let.

Šifrer Janez, sin mesarja, umrl 25. 5., star 2 leti.

Župnija Šmartin pri Kranju

OZNANILA ZA JUNIJ:

2. III. nedelja po bink. Služba božja ob 6. 8. in poli 10. v farni cerkvi. Popoldne ob 2. ura molitve, pete litanije Srca Jezusovega in posvetitev Srcu Jez.

9. IV. nedelja po bink. B. služba ob 6., 8. in poli 10.

16. V. nedelja po bink. B. služba ob 6., 8. in poli 10.

23. VI. nedelja po bink. B. služba ob 6., 8. in poli 10.

28. Vidov dan. Ob 8. sv. maša in Requiem za vse, ki so padli v boju za vero in domovino.

29. Praznik ap. Petra in Pavla. Božja služba ob 6., 8. in poli 10. v farni cerkvi.

30. VII. nedelja po bink. B. služba ob 6., 8. in poli 10.

POROČENI PARI:

Sabotka Franc, krojač iz Podsrede pri Brežicah in **Margareta Zika**, šivilja iz Berouna na Češkem, poročena 12. maja.

Klemen Janez, delavec iz Trziča in **Kržič Franciška**, tovarniška delavka iz Vrhnike poročena 5. maja.

Briški Alojzij, žagar iz Fare pri Kostelu in **Martinka Pavlič**, tov. delavka iz Bele cerkve pri Novem mestu, poročena 12. maja.

Pernar Franc, tov. delavec iz Zg. Bitnja in **Rozina Kobal** iz Stražišča, poročena 26. maja.

MRLIŠKA KRONIKA:

Leban Alojzij, oženjen tov. delavec iz Tolmina, star 29 let, umrl 3. maja.

Križnar Miha, samski delavec iz Orehka, star 73 let, umrl 7. maja.

Katarina Stare, upokojena delavka tobačne tovarne, stara 85 let, umrla 10. maja.

Rus Leon, zak. sin delavca iz Sr. Bitnja, star 1 leto, umrl 13. maja.

Vovk Albin, šofer iz Stražišča, star 34 let, umrl 18. 5.

Grzetič Ivan, upokojeni železniški delovodja v Stražišču, star 58 let, umrl 19. maja.

Fabjan Franciška, samska šivilja v Stražišču, stara 50 let, umrla 24. maja.

Razno

„Kranjski zvon“ za maj ni izšel. Bilo je preveč dela in ni bilo mogoče pripraviti materiala za tisk.

Tabernakelj bomo morali na Primskovem imeti nov. Tako je bilo rečeno ob priliki škofove vizitacije. Da resno mislimo na to, je dokaz to, da je bil nedavno na Primskovem znani ljubljanski pasar g. Kregar, ki je vzel natančne mere tabernaklja, da bo mogel v zvezi z arhitektom g. Vurnikom napraviti primeren načrt in proračun. Novi tabernakelj bo kovinski in bo seveda precej drag, a tudi neprimerno lepši in varnejši, kot je sedanji. Prosimo že zdaj za prispevke v ta namen. Neimenovana dobrotnica je že darovala 300 din v ta namen. Bog daj, da bi imela kaj dosti posnemalcev, potem bomo kmalu imeli nov lep tabernakelj.

Železni križi na starem pokopališču so bili in so nepoštenim ljudem zadnje čase v veliko skušnjava. Kakor čujem, je na starem pokopališču izginilo nekaj starih železnih križev, ki so jih prodali neupravičeni za staro železo. Če je komu izginil železen križ na starem pokopališču, naj takoj to javi v župni pisarni. Naša skrbna policija bo kmalu našla krivca, ki bo moral škodo poravnati.

Podpirajte
Vincencijevo
družbo!

Šmarnični oltar. Letos je bila za šmarnice preurejena in novo napravljena oltarna miza pri šmarničnem oltarju. Na sprednjo stran je prišel lep mozaik, ki ga je napravila gospa prof. Vurnikova, stranice in robovi pa so obloženi z lepim marmorjem. Pri preureditvi glavnega oltarja je bilo treba svečnike glavnega oltarja skrajšati in je ostal neporaben zgornji del svečnikov. Te konce svečnikov je porabil prof. Vurnik za svečnike pri šmarničnem oltarju. Ivan Kregar v Ljubljani je napravil k tem koncem še male podstavke in nastavke za sveče, kovinasti deli so se pritrdili na marmornato podlago in tako tvori 12 svečnikov skupno z marmornato podlago lepo enoto, nekak skupen svečnik. Med dva svečnika je montirana gravirana plošča iz medi, ki je izrezljana, tako da bo stena za svečniki zakrita. Seveda manjka še nekaj na veliki steni nad oltarjem. Kakor vidite, je tam v zidu že stara razpoka, ki smo jo pri zadnji restavraciji sicer zabelili, pa se je zopet pokazala. Tam bo treba to razpoko dobro zazidati in nato na vso steno napraviti kak okras, sliko ali kaj podobnega. Jaz bi mislil, da bi bilo lepo, če bi tam kak umetnik na steno napravil lepo fresko-sliko dveh mogočnih angelov, ki držita nad Marijo nebeško krono. Ko bo še ta stena urejena, potem bo šele končno ves oltar v celoti dograjen.

Sv. maša ob 5. uri zjutraj se je pričela opravljati z majem ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Te maše pa ne bo več, kakor je bila dosedaj „suha“, to je brez pridige. Vselej bo tudi pri sv. maši ob 5. uri med mašo pridiga. Iz škofije smo prejeli dovoljenje, da sme radi te sv. maše vsako nedeljo opraviti en duhovnik iz Kranja po dve sv. maši.

Huje. S 1. majem je prevzel službo cerkovnika na Hujah Šešek Mihael.

Procesija sv. R. T. je potekla v Kranju in tudi na Primskovem v lepem vremenu in redu. Udeležili so se farne procesije vsi zastopniki uradov in mnogo vernega ljudstva. Pri procesijah je vladal lep red, le radovednežev, posebno iz tujih župnij je bilo preveč ob cestah, ki so se pa sicer lepo vedli. Kranjska procesija je imela bolj mestni značaj, primskovska je bila pa lepa kmečka procesija, ki se je v dolgi vrsti razvila po polju med cvetjem in žitom.

Pokopališče. Na novem pokopališču so si nekateri rezervirali svoja mesta. Opozarjal bi na to, da dokler ni kako mesto na pokopališču plačano, cerkveno predstojništvo ni dolžno nikomur hraniti kakih grobov. Na pokopališču smo tudi letos zasadili nekaj lepoticnega drevja.

Prenos mrličev iz starega na novo pokopališče se je vršil v sredo 17. aprila. Pri tej priliki je bilo prenešenih 8 mrličev, kolikor so jih sorodniki priglasili za prenos. Drugi prenos se bo vršil spomladi leta 1941, če se bo prijavilo zadostno število takih, ki žele prenesti svoje pokojne sorodnike na novo pokopališče. Za tak prenos je še 9 let časa, dokler se ne bo opustilo staro pokopališče. Tako se torej ni treba nikomur bati, da bi ne mogel prenesti svojih pokojnih na novo pokopališče. Časa je še skoro 10 let za to.

Prvo sv. obhajilo za otroke iz ljudske šole v Kranju se je obhajalo v nedeljo presv. Trojice 19. maja, za šolo na Primskovem pa se je vršilo v nedeljo Srca Jezusovega 2. junija.